

CBAC TGAU

Cymraeg Craidd

Cymeradwywyd gan Cymwysterau Cymru

Canllawiau Addysgu: Uned 2

Addysgu o 2025

Dyfarnu o 2027



Nid yw'r cymhwyster hwn a reoleiddir gan
Cymwysterau Cymru ar gael i ganolfannau Lloegr.

Yn arbennig i Gymru.
Yn barod i'r byd.

Cynnwys

Cyflwyniad.....	1
Nodau'r Canllawiau Addysgu.....	1
Ffurdd ychwanegol y gall CBAC gynnig cefnogaeth:.....	1
Strwythur y Cymhwyster	2
Asesu	2
Crynodeb o'r Asesu	2
Trosolwg o Uned 2.....	3
Trefniadau ar gyfer asesiadau di-arholiad	4
Amcanion asesu a phwysoli Uned 2.....	5
Uned 2 Canllawiau i Athrawon.....	6
Profiadau Dysgu	10
Cyfleoedd i ymgorffori elfennau o'r Cwricwlwm i Gymru.....	13

Cyflwyniad

Mae CBAC TGAU Cymraeg Craidd wedi'i gymeradwyo gan Cymwysterau Cymru ac mae ar gael i bob canolfan yng Nghymru. Bydd yn cael ei ddyfarnu am y tro cyntaf yn Haf 2027, gan ddefnyddio graddau A* i G.

Nodau'r Canllawiau Addysgu

Prif nod y Canllawiau Addysgu yw cefnogi athrawon wrth iddynt gyflwyno manyleb newydd CBAC TGAU Cymraeg Craidd a chynnig arweiniad ar ofynion y cymhwyster a'r broses asesu. **Ni fwriedir i'r Canllawiau Addysgu fod yn ddogfen gynhwysfawr i gyfeirio ati** ond yn hytrach i gynnig cefnogaeth i athrawon proffesiynol wrth ddatblygu cyrsiau ysgogol a chyffrous sydd wedi'u teilwra i anghenion a sgiliau'r dysgwyr. Mae'r canllawiau'n cynnig gweithgareddau posibl yn yr ystafell ddosbarth a chysylltau i adnoddau digidol defnyddiol (gan gynnwys ein deunyddiau digidol ein hunain, sydd ar gael yn rhad ac am ddim, a rhai o ffynonellau allanol) i roi syniadau ar gyfer gwersi diddorol ac atyniadol.

Fyrrdd ychwanegol y gall CBAC gynnig cefnogaeth:

- deunyddiau asesu enghreifftiol a chynlluniau marcio
- digwyddiadau dysgu proffesiynol
- adroddiadau arholwyr ar bob uned
- y gallu i gysylltu'n uniongyrchol â'r swyddog pwnc
- adnoddau ar-lein rhad ac am ddim
- Dadansoddi Canlyniadau Arholiadau
- Adolygiad Arholiadau Ar-lein

Strwythur y Cymhwyster

Mae CBAC TGAU Cymraeg Craidd yn cynnwys 4 o unedau. Cymhwyster llinol yw hwn ac nid yw'n cynnwys haenau. Nid oes hierarchaeth o ran trefn addysgu'r unedau.

	Teitl yr uned	Math o Asesiad	Pwysoli
Uned 1	Ymateb i Sbardun Gweledol	Asesiad di-arholiad	25%
Uned 2	Ymateb i Ffynonellau Amrywiol	Asesiad di-arholiad	25%
Uned 3	Paratoi at y Dyfodol	Arholiad ysgrifenedig	25%
Uned 4	Llenyddiaeth a Chreadigol	Arholiad ysgrifenedig	25%

Asesu

Crynodeb o'r Asesu

Uned 2: Ymateb i Ffynonellau Amrywiol

Asesiad di-arholiad: Pâr (6-8 munud) neu Grŵp (8-10 munud)

25% o'r cymhwyster

50 marc

Siarad (20%) Gwrando (5%)

Tasg pâr/grŵp o dri yn seiliedig ar amrywiaeth o ffynonellau a ddarperir gan CBAC i symbylu trafodaeth. Bydd yr asesiad yn cynnwys tair rhan i'w cynnal yn y drefn ganlynol:

- edrych ar daflen sbardun ac yna 10 munud i baratoi
- cynnal trafodaeth pâr/grŵp ar yr hyn a welwyd ar y sbardun
- mynegi barn am yr hyn sydd ar y daflen sbardun

Ni chaniateir defnyddio geiriaduron nac unrhyw adnodd arall wrth baratoi.

Bydd yr uned hon yn cael ei marcio gan y Ganolfan, a'i chymedroli gan CBAC.

Trosolwg o Uned 2

Siarad a Gwrando – Ymateb i Ffynonellau Amrywiol

Asesiad di-arholiad: Pâr (6-8 munud) neu Grŵp o dri (8-10 munud) gyda 10 munud i baratoi

25% o'r cymhwyster

Wedi'i gosod gan CBAC, ei marcio gan y ganolfan a'i chymedroli gan CBAC
50 marc

Trosolwg o'r uned

Pwrpas yr uned hon yw:

- galluogi dysgwyr i ddeall a defnyddio'r Gymraeg gydag eraill mewn ffordd ddigymhell a hyderus wrth edrych ar ffynonellau amrywiol
- defnyddio'r Gymraeg i gyfathrebu a rhyngweithio ag eraill
- defnyddio amrywiaeth o frawddegau, patrymau iaith ac amserau gwahanol y ferf i gyfleo gwybodaeth, mynegi a chyflawnhau barn
- defnyddio cywair priodol ac ynganu'n glir
- dangos dealltwriaeth o iaith lafar wrth wrando ar un neu fwy o siaradwyr mewn sefyllfaoedd amrywiol
- deall y brif neges, manylion penodol a gwahanol safbwytiau
- defnyddio cywair priodol ac ynganu'n glir
- deall gwerth y Gymraeg yn gymdeithasol a'i defnydd yng nghyd-destun Cymru a thu hwnt
- gofyn ac ymateb yn effeithiol i gwestiynau gan eraill cefnogi datblygiad diwylliannol
- ystyried natur amrywiol dinasyddiaeth Cymru a'i diwylliannau, gan gynnwys safbwytiau, hunaniaeth, diwylliant a chyfraniadau cymunedau Du, Asiaidd ac ethnig leiafrifol.

Bydd yr uned hon yn canolbwytio ar:

- ryngweithio
- mynegi barn
- dadansoddi.

Disgwyllir i'r tair thema eang isod fod yn sail i ddysgu'r iaith:

- cynefin
- hunaniaeth
- diwylliant.

Bydd gofyn i ddysgwyr ymateb i amrywiaeth o ffynonellau. Bydd dewis o sbardunau yn seiliedig ar y tair thema eang ar gyfer yr uned hon. Bydd y sbardunau yn cynnwys amrywiaeth o ffynonellau a allai gynnwys graff/siart, ffeithiau a/neu ystadegau a delwedd(au). Bydd 5% o'r asesiad ar gyfer Gwrando a 20% ar gyfer Siarad am yr uned hon.

Trefniadau ar gyfer asesiadau di-arholiad

- Bydd yr uned hon ar ffurf asesiad di-arholiad ar ddyddiadau a bennir gan CBAC yn ystod hanner cyntaf tymor y Gwanwyn ym mlwyddyn olaf y cwers.
- Mae'r uned hon yn gofyn i ymgeiswyr ddarllen taflen sbardun gan CBAC a chynnal trafodaeth ar yr hyn a ddarllenwyd/welwyd gyda phartner (6-8 munud) neu mewn grŵp o dri (8-10 munud).
- Gall ymgeiswyr wneud nodiadau a thrafod gyda phartner/grŵp o dri yn ystod y 10 munud paratoi.

Bydd yr asesiad yn cynnwys tair rhan i'w cynnal yn y drefn ganlynol:

- edrych ar daflen sbardun. Bydd 10 munud i baratoi a bydd ymgeiswyr yn cael defnyddio unrhyw nodiadau a wnaed yn ystod y sesiwn hon yn yr asesiad.
- cynnal trafodaeth grŵp ar yr hyn a welwyd ar y sbardun
- mynegi barn am yr hyn sydd ar y daflen sbardun

Bydd yr uned hon yn cael ei marcio gan y Ganolfan, a'i chymedrol i gan CBAC.

Mae Uned 2 yn darparu'r canlynol ar gyfer dysgwyr..

2.1.1	Siarad
2.1.2	Gwrando
2.1.3	Dadansoddi ffynonellau amrywiol

Amcanion asesu a phwysoli Uned 2

AA1	<p>Deall ac ymateb:</p> <ul style="list-style-type: none"> • deall ac ymateb yn feirniadol i amrywiaeth o destunau ysgrifenedig a llafar, gan ddewis a gwerthuso pwyntiau perthnasol i egluro a chefnogi dehongliadau a datblygu syniadau • gwneud cymariaethau ac egluro cysylltiadau o fewn a rhwng testunau ysgrifenedig a chyfathrebu llafar, gan ddefnyddio terminoleg briodol a chefnogi barn gyda manylion priodol o'r testun • cyfathrebu meddyliau, teimladau a barn mewn amrywiaeth o gyd-destunau, gan strwythuro dadleuon a herio'r hyn mae eraill yn ei ddweud yn hyderus ac yn sensitif • deall testunau ysgrifenedig a chyfathrebu llafar, gan gydnabod amrywiaeth o safbwytiau yn feirniadol er mwyn dod i gasgliadau ystyriol • defnyddio sgiliau cyfieithu i wella cyfathrebu. 	10%
AA2	<p>Mynegi a chyfathrebu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cyfathrebu'n glir ac effeithiol mewn cyd-destunau gwahanol, gan ddefnyddio ffurfiau, geirfa a thechnegau i ennyn diddordeb y darllenyydd/gwrandoedd • addasu cyfathrebu trwy ddewis cywair, geirfa a thechnegau sy'n briodol i wahanol gyd-destunau a chynulleidfa oedd • trefnu cyfathrebu gan ddefnyddio amrywiaeth o nodweddion ieithyddol a strwythurol • defnyddio amrywiaeth o strwythurau brawddegau ar gyfer eglurder, pwrpas ac effaith, gyda gramadeg cywir ac, mewn cyfathrebu ysgrifenedig, atalnodi a sillafu cywir. 	15%

Uned 2 Canllawiau i Athrawon

2.1		
	Ymhelaethiad o'r Cynnwys	Canllawiau i Athrawon
2.1.1 Siarad	<p>Dylai dysgwyr allu cyfathrebu a rhngweithio'n ddigymhell, yn glir ac yn effeithiol at wahanol ddibenion, gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cyfleo gwybodaeth • gofyn ac ateb cwestiynau • mynegi a chyflawnhau barn gyda rhesymau. <p>Dylai dysgwyr allu ymateb yn feirniadol i amrywiaeth o ffynonellau, gan ddewis a gwerthuso pwyntiau perthnasol i egluro a chefnogi dehongliadau a datblygu syniadau.</p> <p>Dylai dysgwyr allu cyfathrebu meddyliau, teimladau a barn mewn amrywiaeth o gyd-destunau, gan strwythuro dadleuon a herio'r hyn mae eraill yn ei ddweud yn hyderus ac yn sensitif.</p> <p>Dylai dysgwyr allu defnyddio amrywiaeth o frawddegau, patrymau iaith ac amserau gwahanol y ferf i gyfleo gwybodaeth, mynegi a chyflawnhau barn.</p> <p>Dylai dysgwyr allu gwneud dewisiadau gwybodus am eirfa a gramadeg gan ddefnyddio'r wybodaeth i gyfoethogi mynegiant.</p> <p>Dylai dysgwyr allu defnyddio cywair priodol ac ynganu'n glir.</p> <p>Dylai dysgwyr ddeall a defnyddio'r elfennau iaith a restrir yn Atodiad A.</p>	<p>Pwrpas yr uned hon ydy galluogi dysgwyr i ddeall a defnyddio'r Gymraeg gydag eraill mewn ffordd ddigymhell a hyderus wrth edrych ar ffynonellau amrywiol. Bydd angen i ddysgwyr drafod cynnwys y sbardun yn glir gan gynnwys gwybodaeth ffeithiol o'r sbardun, cytuno ac anghytuno, a ffurffio barn bersonol gan gyflawnhau'r farn honno gyda rhesymau amrywiol.</p> <p>Bydd angen adolygu dulliau sylfaenol holi ac ateb sydd yn hollbwysig er mwyn cynnal trafodaeth a dylai'r dysgwyr gael y cyfleo i wneud hyn yn rheolaidd yn ystod eu gwensi. Bydd cyn-bapurau Uned 2 yn ffynhonnell dda ond hefyd bydd unrhyw lun neu swigen fel tasg twymo yn rhoi cyfleoedd i ymarfer. Bydd rhaid holi eraill yn y grwp am y wybodaeth yn y sbardun er mwyn dangos dealltwriaeth. Bydd cwestiynau fel y canlynol yn fan cychwyn e.e:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beth ydy'r teitl / cwestiwn? • Beth mae'r daflen yn trafod? • Beth mae Sophie yn dweud? • Ydy Sophie yn mwynhau / hoffi..? • Beth ydy barn Sophie am....? • Beth mae ystadegau'r siart / graff / arolwg yn dangos? • Faint o bobl sy'n hoffi....? • Beth ydy teitl yn graff? • Beth mae'r swigen yn dweud? • Beth mae'r erthygl yn dweud? • Beth sydd yn y llun / lluniau? • Beth mae'r lluniau yn dangos? <p>Hefyd bydd rhaid dysgu ac adolygu strwythurau holi ac ateb perthnasol</p>

	<p>(fel yr enghreifftiau isod) yn gyson yn y dosbarth i sicrhau bod y drafodaeth yn datblygu e.e:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Wyt ti'n cytuno gyda...? ● Pam wyt ti'n cytuno gyda...? ● Wyt ti'n hoffi / mwynhau..? ● Beth ydy dy farn di am..? ● Wyt ti'n meddwl bod...? ● Beth sy'n well gyda ti.... neu ...? ● Pa un ydy dy hoff...? ● Wyt ti'n debyg / wahanol i ...? ● Pryd / Ble / Gyda phwy wyt ti'n...? ● Oes...gyda ti? ● Sut wyt ti'n cadw'n heini? ● Pa fath o ... wyt ti'n mwynhau? ● Ydy... yn bwysig i ti? ● Oes... yn dy ardal di? ● Hoffet ti...? ● Faset ti'n mynd....? ● Ble / Pryd / Gyda phwy hoffet ti / faset ti? ● Beth ydy manteision / anfanteision...? ● Wyt ti wedi bod ar wyliau i...? ● Beth ydy'r pwyntiau positif / negyddol am...? <p>Bydd idiomau a chysyllteiriau yn cyfoethogi ac ychwanegu elfen naturiol at y drafodaeth a dylai athrawon sicrhau bod y dysgwyr yn gyfarwydd ag ymadroddion fel yr enghreifftiau isodl a dylai dysgwyr gael eu hannog i'w defnyddio yn gyson yn ystod y gwersi, ac wrth gwrs dylai'r ymadroddion hyn fod yn amlwg mewn tasgau enghreifftiol a baratowyd gan yr athro i fodelu esiampl dda:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Ar un llaw ● Ar y llaw arall ● Ar y cyfan ● Heb os / heb os nac oni bai
--	---

	<ul style="list-style-type: none">• A bod yn onest• A dweud y gwir• Yn gyntaf, yn ail, yn olaf• Does dim dwywaith amdani• Yn bersonol• fy safbwyt i <p>Bydd disgwyl i'r dysgwyr ddefnyddio amrywiaeth o batrymau iaith gan ddewis y patrymau a'r eirfa orau ar gyfer y tasgau dan sylw. Bydd angen addasu'r iaith sydd ganddynt a'i defnyddio i rannu gwybodaeth yn y ffordd orau bosibl. Mae'n bwysig bod y dysgwyr yn ymwybodol bod y patrymau iaith yn drosglwyddadwy o un thema i'r llall ac o'r unedau llafar i'r unedau darllen ac ysgrifennu.</p> <p>Ymateb i destun darllen byr – Dysgu Cyfunol: https://d3kp6tphcrvm0s.cloudfront.net/e120-21_9-13/0/0</p> <p>Ymateb i'r teitl a'r lluniau – Dysgu Cyfunol: https://adnoddau.cbac.co.uk/Pages/ResourceSingle.aspx?rlid=3785</p> <p>Wrth baratoi dysgwyr, bydd angen iddynt ddod yn gyfarwydd â sbardunau a thasgau, gan gyfeirio'n benodol at y Deunyddiau Asesu Enghreifftiol ond bydd modd hefyd addasu sbardunau asesiadau blaenorol er mwyn iddynt ateb gofynion y fanylob hon.</p>
--	--

<p>2.1.2 Gwrando</p>	<p>Dylai dysgwyr allu gwrando, deall a gwerthuso'r hyn maen nhw'n ei glywed.</p> <p>Dylai dysgwyr allu dangos dealltwriaeth o iaith lafar wrth wrando ar un neu fwy o siaradwyr mewn sefyllfaeoedd amrywiol.</p> <p>Dylai dysgwyr allu gwrando ar a deall yr hyn sy'n cael ei ddweud er mwyn rhngweithio ag eraill yn effeithiol drwy;</p> <ul style="list-style-type: none"> • ddewis y pwyntiau perthnasol a'r brif neges • defnyddio amrywiaeth o strategaethau i grynhau, cyfuno, cymharu a dadansoddi gwybodaeth. 	<p>Bydd angen i ddysgwyr ymarfer gwaith llafar yn rheolaidd yn ystod eu gwersi, gan sicrhau eu bod yn cael y cyfle i weithio mewn parau a grwpiau i drafod sbardunau o fewn y 3 thema eang a'u bod hefyd yn cael y cyfle i ymarfer holi ac ateb cwestiynau yn y dosbarth.</p> <p>Dylai'r athrawon sicrhau bod y dysgwyr yn deall y cwestiynau ag awgrymwyd yn 2.1.1. ac yn gallu ymateb yn gywir i'r cwestiynau.</p> <p>Bydd angen i'r dysgwyr ymateb yn gliri i'r sbardun gan gyflwyno a chyfnewid ffeithiau a barn. Bydd yn syniad i ddefnyddio sbardunau byw, sbardunau digidol a/neu creu sbardunau o'r newydd sy'n cynnig yr amrywiaeth o brofiadau sydd eisiau.</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.gweiddi.org/rhifynnau/rhifyn-60-ble-hoffech-chifod/lliwgar-cyffrous-anhygoel/ • https://www.gweiddi.org/rhifynnau/rhifyn-45-teledu-cymru/pa-fath-o-raglenni/ • https://www.gweiddi.org/rhifynnau/rhifyn-33-o-bydded-ir-hen-iaith-barhau/pob-iaith-dan-haul/
<p>2.1.3 Dadansoddi ffynonellau</p>	<p>Dylai dysgwyr allu ymateb yn feirniadol i amrywiaeth o ffynonellau, gan ddewis a gwerthuso pwyntiau perthnasol i egluro a chefnogi dehongliadau a datblygu syniadau.</p> <p>Dylai dysgwyr allu gwneud cymariaethau ac egluro cysylltiadau syml o fewn a rhwng testunau ysgrifenedig a chyfathrebu llafar, gan ddefnyddio terminoleg sylfaenol briodol a chefnogi barn gyda manylion priodol o'r testun.</p> <p>Dylai dysgwyr ddeall testunau a chyfathrebu llafar, gan gydnabod amrywiaeth o ran cynnwys a barn yn feirniadol.</p>	<p>Bydd rhaid sicrhau bod y dysgwyr yn gallu cytuno ac anghytuno gyda'r pwyntiau perthnasol a'u bod yn gallu defnyddio'r patrymau fel yr isod:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cytuno / Anghytuno i raddau • Cytuno / Anghytuno cant y cant • Cytuno / Anghytuno'n llwyr <p>Fel...</p> <p>Dw i'n debyg / wahanol i..</p> <p>Dylai'r athrawon sicrhau eu bod yn dysgu amrywiaeth o themâu o fewn y dair thema eang, sef Cynefin (ardal, yr iaith Gymraeg, teulu, y cartref, yr ysgol, ffrindiau, Cymreictod, yr amgylchedd), Hunaniaeth (fi, hamdden, teulu, yr iaith Gymraeg, ysgol) Diwylliant (yr iaith Gymraeg, dathlu Cymreictod, chwedlau, hanes lleol, hanes Cymru, yr Eisteddfod, crefydd, pobl ifanc). Wrth gwrs, mae rhaid cofio bod nifer o'r pynciau uchod yn gallu dod o dan mwy nag un'r dair thema eang.</p>

Profiadau Dysgu

Dylid annog dysgwyr i ystyried y profiadau a'r sgiliau dysgu canlynol i ddatblygu eu dealltwriaeth, gwerthfawrogiad a'u hymwybyddiaeth o gynnwys y pwnc ymhellach. Mae'r wybodaeth yn y tabl isod yn darparu cyfleoedd i athrawon integreiddio'r profiadau dysgu yn rhan o'u proses o gyflwyno'r pwnc.

Profiad Dysgu	Ymhelaethiad o'r Profiad Dysgu
archwilio gwerth y Gymraeg, ei llenyddiaeth a'i diwylliant, a'i defnydd mewn cymdeithas, yng nghyd-destun cymru a thu hwnt	<ul style="list-style-type: none"> 2.1.1 Siarad Bydd yn fuddiol i'r dysgwyr ddysgu ychydig am hanes S4C erthygl <i>Y mis yma yn hanes Cymru</i> (IAW) / Arholiad Uned 4 2023. Mae nifer o ffynonellau i helpu dysgu'r hanes: https://www.bbc.co.uk/bitesize/topics/zdyfr82/watch/ztm8q6f https://www.gweiddi.org/rhifynnau/rhifyn-45-teledu-cymru/diolch/ https://www.gweiddi.org/rhifynnau/rhifyn-1-gweiddi/nerth-eu-pennau-2/ Ar ôl darllen am hanes sefydlu'r sianel, gall y dysgwyr wyllo clipiau o'r rhagleni isod, bydd modd gosod tasg i'r dysgwyr drafod rhaglen Gymraeg o'u dewis gan drafod y prif ffeithiau am y rhaglen a mynegi barn. Wedyn defnyddio iaith benodol i berswadio'r grwp neu'r dosbarth i wyllo'r rhaglen. 2.1.2 Gwrando Bydd yn syniad i'r dysgwyr wyllo clipiau o raglenni S4C (Iaith ar Daith, Rownd a Rownd, Y Corridor?) er mwyn cael blas ar raglenni Cymraeg. Mae modd defnyddio neu addasu tasgau Gweiddi i gefnogi'r gwaith yn y dosbarth: https://www.gweiddi.org/media/1992/pdfs_rhifyn-1_gweiddi-bethedit-9.pdf https://www.gweiddi.org/media/4820/1-tasg-2.pdf 2.1.3 Dadansoddi ffynonellau amrywiol

<p>archwilio natur amrywiol dinasyddiaeth Gymreig a'i diwylliannau, gan gynnwys safbwytiau, hunaniaeth, diwylliant a chyfraniadau du, Asiaidd ac ethnig leiafrifol</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● 2.1.1 Siarad Bydd cyfle i'r dysgwyr astudio, ymchwilio a cyflwyno gwybodaeth ar lafar am nifer o bobl sydd yn chwarae rhan bwysig yn hanes Cymru e.e. Betty Campbell, Eileen Beasley, Jessica Dunrod, Gwynfor Evans. Gall y dysgwyr baratoi cyflwyniad ar 'Fy arwr i' a chyflwyno i'r dosbarth gan sicrhau bod y meini prawf yn cyd-fynd â gofynion yr uned e.e. cyflwyno'r prif neges, rhoi manylion penodol a chynnig gwahanol safbwyt / barn. ● 2.1.2 Gwrando Gellir cynnig cyfleoedd i'r dosbarth holi cwestiynau ar ddiwedd y cyflwyniad. ● 2.1.3 Dadansoddi ffynonellau amrywiol
<p>arbrofi gyda thechnegau iaith at ddibenion creadigol</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● 2.1.1 Siarad Ar ôl astudio uned o waith a gosod tasg ar thema'r uned i mae modd rhoi dewis i'r dysgwyr o ran creadigrwydd y dasg e.e. cynhyrchu sleidiau/fideo/drama i gynnwys y prif bwyntiau a barn neu grynodeb o'r pwnc. Mae nifer o apiau / gwefannau ar gael sy'n helpu creadigrwydd dysgwyr e.e: Adobe / Animate ac Imovie /Adobe character animator / Adobe express for education.
<p>gwneud defnydd priodol o dechnoleg ddigidol</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● 2.1.1 Siarad Bydd yn ymarfer da i annog y dysgwyr i recordio neu ffilmi eu hunain yn ymateb i glipiau er mwyn hunan-asesu ei gilydd. Bydd modd gofyn i'r dysgwyr ymateb i dasgau bach amrywiol yn y dosbarth neu fel gwaith cartref yn gyfle i'r athrawon rhoi adborth unigol er mwyn gwella eu sgiliau llafar. ● 2.1.2 Gwrando Bydd yn arfer da cadw stoc o hen asesiadau dan reolaeth Uned 2 er mwyn chwarae rhannau o'r sgyrsiau i'r dysgwyr er mwyn enghreifftio arfer da neu ofyn i'r dysgwyr gynnig syniadau i'w gwella. Mae cynnwys transcript o'r sgyrsiau yn helpu'r dysgwyr i ganolbwytio ar yr iaith llafar. Bydd modd enghreifftio rhain fel: WAGOLL (What A Good One Looks Like) a WABOLL (What A Basic One Looks Like).

gwneud cysylltiadau priodol gyda rhannau eraill o'r cwricwlwm er mwyn datblygu a chryfhau sgiliau dwyieithog ac amlieithog dysgwyr	<ul style="list-style-type: none">● 2.1.1 Siarad Bydd polisi iaith yr ysgol yn cynnig cyfleoedd i ddatblygu Cymraeg Achlysuol ar draws yr ysgol, gyda staff a disgylion yn defnyddio'r Gymraeg (ac ieithoedd eraill lle bo'n bosibl) mewn gwensi.● 2.1.2 Gwrando Mae nifer o fideos sy'n cyfeirio at gysylltiadau rhwng ieithoedd gan Doctor Cymraeg. https://www.youtube.com/shorts/RA8HBNUuC9w https://www.youtube.com/shorts/f8zv4PGQiAw● 2.1.3 Dadansoddi ffynonellau amrywiol Bydd cydweithio gydag adrannau ieithoedd yn helpu dysgwyr i weld cysylltiad rhwng ieithoedd datblygu eu dealltwriaeth a defnydd o'r iaith e.e. trafod geiriau tebyg yn y Gymraeg, Ffrangeg a Sbaeneg, edrych ar reolau gramadeg fel safle ansoddeiriau a chyfarch pobl mewn ffordd ffurfiol ac anffurfiol. https://www.youtube.com/watch?v=vB0ripy_TtQ
--	---

Cyfleoedd i ymgorffori elfennau o'r Cwricwlwm i Gymru

Llinynnau Cwricwlwm i Gymru		
Themâu sy'n trawstorri		
Cyd-destunau Lleol, Cenedlaethol a Rhyngwladol	<p>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Cyd-destunau Lleol, Cenedlaethol a Rhyngwladol yn y TGAU Cymraeg Craidd. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd bod angen iddynt ddeall eu lle yn y gymdeithas ddwyieithog. Mae dysgu'r Gymraeg yn cynnig cyfleoedd newydd, heriol iddynt fydd yn fuddiol yn eu bywydau personol, eu bywydau academaidd ond hefyd yn y dyfodol o ran y lle gwaith. Bydd modd l'r dysgwyr ddysgu am eu cynefin a'u gwlad gan gynnwys traddodiadau, diwylliannau, hanesion a lle'r Gymraeg a Chymru yn ein byd heddiw.</p> <p>Isod mae rhai enghreifftiau o sut y gellid ymgorffori Cyd-destunau Lleol, Cenedlaethol a Rhyngwladol yn yr addysgu a dysgu:</p>	
	Cyfeirnod y Fanylob 2.1.1	Ymhelaethiad Dylai dysgwyr allu cyfathrebu yn glir ac yn effeithiol at wahanol dibenion, gan gynnwys cyflwyno gwybodaeth, gofyn ac ateb cwestiynau a mynegi a chyflawnhau barn gyda rhesymau. Dylai dysgwyr allu cyfathrebu meddyliau, teimladau a barn mewn amrywiaeth o gyd-destunau, gan strwythuru dadleuon a herio'r hyn mae eraill yn

	<p>ei ddweud yn hyderus ac yn sensitif. Dylai dysgwyr allu defnyddio amrywiaeth o frawddegau, patrymau iaith ac amserau gwahanol y fer i gyfleo gwybodaeth.</p>	<p>Gweithgaredd 2 Trafod bwydydd traddodiadol o Gymru ac o bosib darparu samplau ar gyfer y dysgwyr er mwyn iddynt brofi'r bwydydd eu hunain. Cymharu'r bwydydd gyda bwyd o wledydd eraill a thrafod y bwydydd gan fynegi barn a thrafod pa mor iach/afiach ydynt. Gofyn i'r dysgwyr fynd ati i ddilyn rysáit Cymreig ac arbrofi gyda choginio bwyd traddodiadol. Bydd modd egluro'r broses coginio a'r rhesymau dros ddewis y bwyd ac wedyn mynegi barn am y bwyd. Neu beth am roi cyfre i'r dysgwyr gyflwyno bwyd Cymreig newydd sy'n adlewyrchu Cymru heddiw?</p>
--	---	---

Cynaliadwyedd	<p>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Cynaliadwyedd yn y TGAU Cymraeg Craidd. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd bod yna gyfrifoldeb gan bob un ohonom i greu byd gwell ac i ddysgu parchu ac amddiffyn ein presennol a gweithio tuag at greu dyfodol gwell.</p> <p>Isod mae rhai enghreifftiau o sut y gellid ymgorffori Cynaliadwyedd yn yr addysgu a dysgu:</p>		
	Cyfeirnod y Fanylob	Ymhelaethiad	Enghraift
	2.1.1 2.1.3	<p>Dylai dysgwyr allu ymateb yn feirniadol i amrywiaeth o ffynonellau, gan ddewis a gwerthuso pwyntiau perthnasol i egluro a chefnogi dehongliadau a datblygu syniadau.</p> <p>Dylai dysgwyr allu cyfathrebu meddyliau, teimladau a barn mewn amrywiaeth o gyd-destunau, gan strwythuro dadleuon a herio'r hyn mae eraill yn ei ddweud yn hyderus ac yn sensitif.</p> <p>Dylai dysgwyr allu defnyddio amrywiaeth o frawddegau, patrymau iaith ac amserau gwahanol y ferf i gyfleo gwybodaeth, mynegi a chyflawnhau barn.</p>	<p>Wrth ystyried cyfrifoldeb yr unigolyn i ofalu am yr amgylchedd, bydd modd cyflwyno'r angen i drafod ein cynefin a'r effaith ein hymddygiad fel Cymry arno.</p> <p>Gweithgaredd 1 Dylai'r dysgwyr gael cyfle i edrych ar broblemau amgylcheddol yn yr ardal leol. Bydd y dysgwyr yn gallu cynllunio holiadur am y problemau a defnyddio'r holiadur gyda staff a disgylion eraill yr ysgol, neu gyda'r gymuned leol (dibynnu ar nifer siaradwyr Cymraeg yn yr ardal).</p> <p>Bydd y dosbarth yn gallu darllen yr erthygl am y Sea Empress yn Sir Benfro a'i thrafod gan grynhai'r erthygl ac ymateb iddi mewn grwpiau neu fel unigolion. https://www.gweiddi.org/rhifynnau/rhifyn-51-y-m%C3%B4r/llygredd-yn-ym%C3%B4r/</p> <p>Gweithgaredd 2 Bydd yn gyfle da i gyflwyno Masnach Deg yma. https://www.ciwb.org/rhifynnau/blwyddyn-8/rhifyn-7-beth-ydych-chi-n-feddwl-o/siocled-teg/</p> <p>Mae modd cyflwyno ffeithiau am Fasnach Deg neu ofyn i'r dysgwyr ymchwilio cyn rhannu'r dysgwyr i grwpiau sy'n cynrychioli ffermwyr, perchnogion y siopau a chwsmeriaid. Ar ôl gweithio mewn grwpiau i drafod Masnach Deg o safbwyt y grwp, bydd modd cynnal trafodaeth dosbarth gyda sesiwn holi ac ateb am Fasnach Deg.</p>

	<p>Dylai dysgwyr allu ymateb yn feirniadol i amrywiaeth o ffynonellau, gan ddewis a gwerthuso pwyntiau perthnasol i egluro a chefnogi dehongliadau a datblygu syniadau.</p>	
--	---	--

Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb	<p>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb yn y TGAU Cymraeg Craidd. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd nid oes modd gor-bwysleisio'r angen am barch a thegwch o fewn ein byd. Mae parchu a deall a derbyn safbwytiau eraill gan adnabod ymddygiadau iach a niweidiol yn holl bwysig. Yr angen am empathi a chydweithrediad sydd wrth wraidd y dysgu yn sicr er mwyn dathlu rhyddid yr unigolyn tra'n cadw lles a diogelwch pawb.</p> <p>Isod mae rhai enghreifftiau o sut y gellid ymgorffori Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb yn yr addysgu a dysgu:</p>		
	Cyfeirnod y Fanylob	Ymhelaethiad	Enghraift
	2.1.1 2.1.2 2.1.3	<p>Dylai dysgwyr allu cyfathrebu a rhwngweithio'n ddigymhell, yn glir ac yn effeithiol at wahanol ddibenion, gan gynnwys cyfleoù gwybodaeth, gofyn ac ateb cwestiynau, mynegi a chyflawnhau barn gyda rhesymau.</p> <p>Dylai dysgwyr allu defnyddio amrywiaeth o frawddegau, patrymau iaith ac amserau gwahanol y ferf i gyfleoù gwybodaeth, mynegi a chyflawnhau barn.</p> <p>Dylai dysgwyr allu gwneud dewisiadau gwybodus am eirfa a gramadeg gan ddefnyddio'r wybodaeth i gyfoethogi mynegiant.</p>	<p>Gweithgaredd 1 Mae modd dechrau gan drafod cyfryngau cymdeithasol (hoff gyfryngau, sawl ffrind, rhesymau dros eu defnyddio) cyn symud ymlaen at drafod y manteision / anfanteision o safbwyt unigolion e.e. pwysau, rhyddid. Gall yr athro ddatblygu'r pwnc ymhellach.</p> <p>Gweithgaredd 2 Bydd modd trafod materion ysgol a'r angen am gyd-fyw yn gytun. Bydd cyfle i drafod problemau o fewn yr ysgol a'r angen am reolau er mwyn cynnig trefn a diogelwch i bawb. Bydd cyfle i datblygu'r drafodaeth i gynnwys materion pwysig i'r dysgwyr fel pwysau ar bobl ifanc fel arholiadau allanol, y teulu a chyfoedion ynghyd â chyd-destunau cyfarwydd megis bwlio, gwaith cartref, gwisg ysgol ac annhegwrch.</p>

Addysg hawliau dynol ac amrywiaeth	<p>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Addysg hawliau dynol ac amrywiaeth yn y TGAU Cymraeg Craidd. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd yr angen am barch a chydweithrediad. Bydd hyn yn helpu dysgwyr i gydnabod pwysigrwydd hawliau wrth sicrhau tegwch i bawb.</p> <p>Isod mae rhai enghreiffiau o sut y gellid ymgorffori Addysg hawliau dynol ac amrywiaeth yn yr addysgu a dysgu:</p>	<p>Cyfeirnod y Fanylob</p> <p>Ymhelaethiad</p> <p>Enghraift</p> <p>Gweithgaredd 1 Mae athrawon yn gallu trafod hawliau plant/pobl ifanc yng nghyddestun ysgol fel man cychwyn cyn symud ymlaen i drafod rheolau ysgol a mynegi barn am y rheolau. Ydyn nhw'n bwysig? Beth hoffen nhw newid yn yr ysgol? Mae modd creu rhestr o reolau newydd a chyflawnhau'r rheolau. https://www.gweiddi.org/rhifynnau/rhifyn-46-loteri-bywyd/tlodicyfoeth-a-hawliau-plant/</p> <p>Gweithgaredd 2 Mae modd astudio pobl o Gymru sydd wedi brwydro dros hawliau fel Eileen Beasley, Betty Campbell a Gwynfor Evans felly dylai'r dysgwyr gael cyfle i ddysgu am y bobl hyn a'u trafod. Wrth gwrs mae modd hefyd edrych ar bobl ar draws y byd sydd wedi brwydro dros hawliau fel Malala, Rosa Parks ayyb. Ceir cyfle i gymharu'r bobl a thrafod cysylltiadau rhyngddynt.</p>
------------------------------------	---	--

<p>Gyrfaoedd a phrofiadau cysylltiedig â byd gwaith</p>	<p>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Gyrfaoedd a phrofiadau cysylltiedig â byd gwaith yn y TGAU Cymraeg Craidd. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd bydd yn eu galluogi i ddatblygu eu sgiliau a'u dealltwriaeth o bwysigrwydd a photensial dwyieithrwydd yn y gweithle. Bydd modd iddynt ddod yn ymwybodol o'r cyfleoedd amrywiol sydd ar gael iddynt ac i werthfawrogi'r ystod o gyfleoedd lle mae cyfathrebu yn y Gymraeg yn bwysig ac yn fanteisiol. Mae hyn yn holl bwysig wrth ystyried yr angen i ddysgwyr wneud penderfyniadau allweddol o ran gyrfa a'r dyfodol yn ystod amser y cwrs TGAU.</p> <p>Isod mae rhai enghreiffiau o sut y gellid ymgorffori Gyrfaoedd a phrofiadau cysylltiedig â byd gwaith yn yr addysgu a dysgu:</p>	
	<p>Cyfeirnod y Fanylob</p> <p>2.1.1 2.1.2</p> <p>Ymhelaethiad</p> <p>Dylai dysgwyr allu cyfathrebu a rhyngweithio'n ddigymhell, yn glir ac yn effeithiol at wahanol dibenion, gan gynnwys cyflwyno gwybodaeth, gofyn ac ateb cwestiynau, mynegi a chyflawnhau barn gyda rhesymau.</p> <p>Dylai dysgwyr allu gwneud dewisiadau gwybodus am eirfa a gramadeg gan ddefnyddio'r wybodaeth i gyfoethogi mynegiant.</p>	<p>Enghraifft</p> <p>Gweithgaredd 1 Mae athrawon yn gallu cyflwyno nifer o meysydd gwahanol y byd gwaith yng Nghymru (twristiaeth, adloniant, nrysio, gofal plant, technoleg) a thrafod manteision / anfanteision dwyieithrwydd yn y gweithle. Bydd modd trafod ble mae angen mwy o Gymraeg / llai o Gymraeg, pa fath o iaith, sut mae'r iaith yn helpu ayyb.</p> <p>Gweithgaredd 2 Mae modd ystyried gyrfaoedd gwahanol yma, cymwysterau penodol a'r cyfleoedd gwaith o fewn yr ardal, y sir a'r wlad. Bydd cyfle i drafod yr elfen o baratoi at y dyfodol ynghyd â phynciau fel gwaith rhan amser, gwaith gwirfoddol a phrofiadau gwaith.</p>

Sgiliau trawsgwricwlaidd – Llythrennedd			
	Cyfeirnod y Fanyleb	Ymhelaethiad	Enghraiftt
Darllen	2.1.1	<p>Dylai dysgwyr allu gwneud dewisiadau gwybodus am eirfa a gramadeg gan ddefnyddio'r wybodaeth i gyfoethogi mynegiant.</p> <p>Dylai dysgwyr ddeall a defnyddio'r elfennau iaith a restrir yn Atodiad A</p>	<p>Dylai athrawon sicrhau bod y dysgwyr yn cael digon o gyfle i ymarfer darllen darnau a deall a deall ystyr gyffredinol y darn, os nad bob gair.</p> <p>Dylid ymarfer technegau darllen gwahanol fel sgimio, sganio er mwyn sicrhau eu bod yn deall cyd-destun y darn os na bob gair.</p>
Ysgrifennu	2.1.1 2.1.3	<p>Ymhelaethiad</p> <p>Dylai dysgwyr allu defnyddio amrywiaeth o frawddegau, patrymau iaith ac amserau gwahanol y ferf i gyfleo gwybodaeth, mynegi a chyflawnhau barn</p> <p>Dylai dysgwyr ddeall testunau a chyfathrebu llafar, gan gydnabod amrywiaeth o ran cynnwys a barn yn feirniadol</p>	<p>Enghraiftt</p> <p>Bydd y dysgwyr yn gallu defnyddio eu sgiliau ysgrifennu i helpu ffurio brawddegau cywir, amrywiol i'w defnyddio yn eu gwaith llafar.</p>

Sgiliau trawsgwricwlaidd – Rhifedd

Datblygu Hyfedredd Mathemategol	<p>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Rhifedd yn y TGAU Cymraeg Craidd. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd yr angen i ddefnyddio sgiliau rhifedd yn effeithiol er mwyn llwyddo yn y byd gwaith ond hefyd mewn cymdeithas yn gyffredinol. Bydd meithrin yr hyder i ddefnyddio ac i gymhwysyo sgiliau rhifedd wrth ddehongli data ac ymateb iddi yn wrth fawr mewn bywyd ac mewn gwaith.</p> <p>Isod mae rhai enghreifftiau o sut y gellid ymgorffori Rhifedd yn yr addysgu a dysgu:</p>		
	Cyfeirnod y Fanylob	Ymhelaethiad	Enghraift
	2.1.1 2.1.3	<p>Dylai dysgwyr allu ymateb yn feirniadol i amrywiaeth o ffynonellau, gan ddewis a gwerthuso pwyntiau perthnasol i egluro a chefnogi dehongliadau a datblygu syniadau</p> <p>Dylai dysgwyr allu defnyddio amrywiaeth o frawddegau, patrymau iaith ac amserau gwahanol y ferf i gyfleu gwybodaeth, mynegi a chyflawnhau barn</p> <p>Dylai dysgwyr allu defnyddio cywair priodol ac ynganu'n glir</p>	<p>Bydd athrawon yn gallu edrych ar ddata penodol yma e.e. canlyniadau'r cyfrifiad dros y blynnyddoedd o ran y Gymraeg. Bydd modd trin a thrafod y ffigurau er mwyn lleisio barn ac fel sail i greu cyngor i'r dyfodol. Bydd modd ymarfer y sgiliau cymharu mewn ffordd ddilys a perthnasol, yn enwedig wrth ystyried targed y llywodraeth ar gyfer 2050.</p> <p>Mae graffiau neu siartiau ar nifer o gyn-bapurau Uned 2 TGAU Cymraeg Ail Iaith ond dyma rhai enghreifftiau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cyn-bapurau 2024 • Prawf A 2023 Tasg 1 (Pwysau ar Bobl Ifanc) a Tasg 3 (Gwaith Rhan Amser yn ystod Bl 11) • Prawf C 2019 Tasg 1 (Hoff Hobiau Ffrindiau) Tasg 3 (Faint sy'n cael ei ailgylchu yng Nghymru)

Cyfeirnod y Fanylob	Ymhelaethiad	Enghraifft	
Mae deall y system rifau yn ein helpu ni i gynrychioli a chymharu'r perthnasoedd rhwng rhifau a meintiau	2.1.1 2.1.3	<p>Dylai dysgwyr allu ymateb yn feirniadol i amrywiaeth o ffynonellau, gan ddewis a gwerthuso pwyntiau perthnasol i egluro a chefnogi dehongliadau a datblygu syniadau</p> <p>Dylai dysgwyr allu defnyddio amrywiaeth o frawddegau, patrymau iaith ac amserau gwahanol y ferf i gyfleo gwybodaeth, mynegi a chyflawnhau barn</p> <p>Dylai dysgwyr allu defnyddio cywair priodol ac ynganu'n glir</p>	<p>Bydd modd edrych ar ddata penodol yn y dosbarth e.e. ystadegau ailgylchu y byd. Bydd modd trin a thrafod y ffigyrâu er mwyn lleisio a chefnogi barn. Bydd modd cymharu ailgylchu yn y gwledydd gwahanol mewn ffordd ddilys a pherthnasol.</p> <p>Bydd edrych ar ystadegau hefyd yn helpu'r dysgwyr i gymharu ansoddeiriau.</p>

Cyfeirnod y Fanylob	Ymhelaethiad	Enghraifft
Mae dysgu bod ystadegau yn cynrychioli data a bod tebygolrwydd yn modelu siawns yn ein helpu ni i wneud casgliadau a phenderfyniadau gwybodus	<p>2.1.1 2.1.2 2.1.3</p> <p>Dylai dysgwyr allu ymateb yn feirniadol i amrywiaeth o ffynonellau, gan ddewis a gwerthuso pwyntiau perthnasol i egluro a chefnogi dehongliadau a datblygu syniadau</p> <p>Dylai dysgwyr allu gwrando ar a deall yr hyn sy'n cael ei ddweud er mwyn rhyngweithio ag eraill yn effeithiol drwy;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ddewis y pwyntiau perthnasol a'r brif neges • Defnyddio amrywiaeth o strategaethau i grynhau, cyfuno, cymharu a dadansoddi gwybodaeth <p>Dylai dysgwyr allu gwneud cymariaethau ac egluro cysylltiadau syml o fewn a rhwng testunau ysgrifenedig a chyfathrebu llafar, gan ddefnyddio terminoleg sylfaenol briodol a chefnogi barn gyda manylion priodol o'r testun</p>	Bydd cyfle i'r dysgwyr edrych ar ddata penodol yma e.e. ystadegau fapio ymysg pobl ifanc. Bydd modd trin a thrafod y ffigurau er mwyn lleisio barn ac fel sail i greu cyngor i'r dyfodol. Bydd modd ymarfer y sgiliau cymharu mewn ffordd ddilys a pherthnasol wrth drafod iechyd a phobl ifanc a sut mae pethau wedi newid dros y blynnyddoedd.

Sgiliau trawsgwricwlaidd – Cymhwysedd Digidol

	<p>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Cymhwysedd Digidol yn y TGAU Cymraeg Craidd. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd pwysigrwydd y byd digidol mewn bywyd ac yn y byd gwaith.</p> <p>Isod mae rhai enghreifftiau o sut y gellid ymgorffori Cymhwysedd Digidol yn yr addysgu a dysgu:</p>		
Dinasyddiaeth	<p>Cyfeirnod y Fanylob</p> <p>2.1.1 2.1.2 2.1.3</p>	<p>Ymhelaethiad</p> <p>Dylai dysgwyr allu cyfathrebu meddyliau, teimladau a barn mewn amrywiaeth o gyd-destunau, gan strwythuro dadleuon a herio'r hyn mae eraill yn ei ddweud yn hyderus ac yn sensitif</p>	<p>Gweithgaredd 1</p> <p>Bydd modd i athrawon edrych ar waith gwirfoddol a sut mae gwirfoddoli yn gwneud gwahaniaeth yn ein cymunedau lleol ac yn y byd. Wrth drafod gwirfoddoli, bydd y dysgwyr yn gallu dysgu mwy am fanteision gwaith gwirfoddol ac ystyried cyfrifoldeb pawb i helpu eraill.</p> <p>Bydd modd ymateb i destunau, dysgu ffeithiau priodol, dod i gasgliad a chynnig barn gyda thystiolaeth a rhesymau da.</p> <p>UNED 2 Sut ydych chi'n helpu pobl eraill? (CBAC 2022) Gwaith Gwirfoddol (CBAC 2022)</p>

	Cyfeirnod y Fanyleb	Ymhelaethiad	Enghraifft
Cynhyrchu	2.1.1 2.1.2	<p>Dylai dysgwyr allu defnyddio amrywiaeth o frawddegau, patrymau iaith ac amserau gwahanol y ferf i gyfleo gwybodaeth , mynegi a chyflawnhau barn</p> <p>Dylai dysgwyr allu cyfathrebu a rhyngweithio'n ddigymhell, yn glir ac yn effeithiol at wahanol ddibenion, gan gynnwys cyfleo gwybodaeth, gofyn ac ateb cwestiynau, mynegi a chyflawnhau barn gyda rhesymau</p> <p>Dylai dysgwyr allu gwrando ar a deall yr hyn sy'n cael ei ddweud er mwyn rhyngweithio ag eraill yn effeithiol drwy; ddewis y pwytiau perthnasol a'r brif neges Defnyddio amrywiaeth o strategaethau i grynhau, cytuno, cymharu a dadansoddi gwybodaeth</p>	<p>Dyma gyfleo i ddatblygu sgiliau llafaredd y dysgwyr ymhellach wrth eu cefnogi i ddefnyddio strategaethau penodol wrth ymateb i sbardunau gwahanol ar y papur arholiad. Bydd yn gyfleo hefyd i ymarfer technegau cynllunio trafodaeth. Rhaid i'r dysgwyr gael digon o gyfleo i weithio mewn parau a/neu grwpiau i helpu'r cynllunio.</p> <p>Bydd modd i'r dysgwyr ddatblygu sgiliau ymchwil gan ddefnyddio ystod o ffynonellau amrywiol i'w helpu. Hefyd bydd angen iddynt gyflawnhau barn bersonol gan gynnig rhesymau deallus dros eu dewisiadau.</p>

Data a Meddwl Cyfrifiannol	Cyfeirnod y Fanylob 2.1.1	Ymhelaethiad Dylai dysgwyr allu cyfathrebu a rhywngweithio'n ddigymhell, yn glir ac yn effeithiol at wahanol ddibenion, gan gynnwys cyfleoedd gwybodaeth, gofyn ac ateb cwestiynau, mynegi a chyflawnhau barn gyda rhesymau	Enghraifft Ceir cyfleoedd yma i ddatblygu'r sgiliau ymarferol wrth gynnal trafodaeth. Bydd modd adolygu rheolau gramadegol er mwyn sicrhau bod dysgwyr yn gallu ymateb i'w gilydd wrth ddewis a dethol cwestiynau sy'n mynd i ddatblygu ac helpu'r drafodaeth i lifo. yn llwyddiannus. Hefyd ceir cyfleoedd i ddewis a dethol y wybodaeth gywir er mwyn gwneud penderfyniadau neu gynnig safbwytiau effeithiol.
----------------------------	-------------------------------------	---	---

Sgiliau Cyfannol

Creadigrwydd ac Arloesi	<p>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Creadigrwydd ac Arloesi yn y TGAU Cymraeg Craidd. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd dyma gyfle i ddatblygu yr hyder i fod yn fwy chwifrydig ac ymhogar. Bydd modd i ddysgwyr ystyried, archwilio, trafod a chymharu atebion i broblemau a dechrau datblygu ffordd entreprenaidd o feddwl.</p> <p>Isod mae rhai enghreiffiau o sut y gellid ymgorffori Creadigrwydd ac Arloesi yn yr addysgu a dysgu:</p>		
	Cyfeirnod y Fanylob	Ymhelaethiad	Enghraift
	2.1.1 2.1.2 2.1.3	<p>Dylai dysgwyr allu cyfathrebu a rhngweithio'n ddigymhell, yn glir ac yn effeithiol at wahanol ddibenion, gan gynnwys cyfleo gwybodaeth, gofyn ac ateb cwestiynau, mynegi a chyflawnhau barn gyda rhesymau</p> <p>Dylai dysgwyr allu gwrando, deall a gwerthuso'r hyn maen nhw'n ei glywed</p> <p>Dylai dysgwyr allu ymateb yn feirniadol i amrywiaeth o ffynonellau, gan ddewis a gwerthuso pwyntiau perthnasol i egluro a chefnogi dehongliadau a datblygu syniadau</p>	<p>Bydd athrawon yn gallu trafod sefyllfaedd gwahanol gan adael rhwydd hyn i'r dysgwyr feddwl am ddatrysiau ymarferol. Bydd modd rhannu'r dosbarth i grwpiau gwahanol gyda phob grwp yn cynrychioli safbwyt gwahanol. Bydd pob grwp yn gallu ymchwilio tystiolaeth sy'n cefnogi eu safbwyt a bydd modd deillio trafodaethau o fewn meysydd megis elusennau, yr ardal, yr amgylchedd a phroblemau yn yr ysgol. Bydd modd cymharu, cynnig gwelliannau a thargedau er mwyn dangos y sgiliau creadigol ac arloesol. Hefyd bydd modd edrych ar leoliadau penodol, dathliadau a gweithdrefnau arbennig gan gynnig newidiadau ar gyfer y dyfodol.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Papur Arholiad TGAU Cymraeg Ail Iaith Uned 2 2024 – Siopa'n Lleol</i> • <i>Papur Arholiad TGAU Cymraeg Ail Iaith Uned 2 2024 – Problemau Pobl Ifanc</i>

Meddwl yn Feirniadol a Datrys Problemau	<p>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Meddwl yn Feirniadol a Datrys Problemau yn y TGAU Cymraeg Craidd. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i ddysgwyr oherwydd y cysylltiadau gyda'r byd gwaith. Bydd yn paratoi'r dysgwyr i ddeall ystyr risg ond hefyd i ddeall gwerth mentro. Yn sicr bydd yn llywio eu barn o ran y byd gwaith ac yn eu cefnogi i ddeall ac ystyried effaith penderfyniadau heddiw ar ddyfodol eraill.</p> <p>Isod mae rhai enghreiffiau o sut y gellid ymgorffori Meddwl yn Feirniadol a Datrys Problemau yn yr addysgu a dysgu:</p>		
	Cyfeirnod y Fanylob <ul style="list-style-type: none"> 2.1.1 2.1.2 2.1.3 	Ymhelaethiad <ul style="list-style-type: none"> Dylai dysgwyr allu ymateb yn feirniadol i amrywiaeth o ffynonellau, neu ddewis a gwerthuso pwyntiau perthnasol i egluro a chefnogi dehongliadau a datblygu syniadau. Dylai dysgwyr allu gwrando, deall a gwerthuso'r hyn maen nhw'n ei glywed. Dylai dysgwyr ddeall testunau a chyfathrebu llafar, gan gydnabod amrywiaeth o ran cynnwys a barn yn feirniadol. 	Enghraift <ul style="list-style-type: none"> Bydd athrawon yn gallu trafod hanfodion swyddi arbennig neu sefyllfa benodol o fewn y gweithle gan adael i'r dysgwyr drafod y sefyllfa a'r ffordd ymlaen. Bydd modd trafod ymgeiswyr gwahanol ar gyfer swydd benodol gan gyfeirio at eu rhinweddau ynghyd ag unrhyw bryderon. Bydd cyfle wedyn i ddod i gasgliad. Hefyd bydd modd creu sefyllfa oedd dilys wrth chwilio am unigolion i ymateb i heriau gwahanol gan gynnig cyfle i drafod personoliaethau gwahanol, cryfderau a rhinweddau penodol.

Cynllunio a Threfnu	<p>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Cynllunio a Threfnu yn y TGAU Cymraeg Craidd. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd yr angen i gydweithio a deall gwerth ac ystyr bod yn agored i gyfraniadau eraill er mwyn cyrraedd nod y daith, yn enwedig o safbwyt y byd gwaith.</p> <p>Isod mae rhai enghreiffiau o sut y gellid ymgorffori Cynllunio a Threfnu yn yr addysgu a dysgu:</p>	
	<p>Cyfeirnod y Fanylob</p> <p><i>Trwy gydol yr uned</i></p>	<p>Enghraift</p> <p>Bydd cynllunio a threfnu yn rhan hollbwysig o baratoi am asesiad Uned 2. Dylai athrawon roi ddigon o gyfleoedd yn ystod y gwersi i ymarfer paratoi am yr arholiad. Dylai dysgwyr gael y cyfle i gynllunio sut i wneud y gorau o'r 10 munud amser paratoi, beth i ysgrifennu yn eu nodiadau a sut i gydweithio fel pâr neu grwp yn ystod yr amser.</p> <p>Dylai'r dysgwyr gael digon o gyfleoedd i ymarfer mewn parau / grwpiau i sicrhau bod pob aelod yn cyfrannu'n gyson, rhyngweithio yn hyderus gan sicrhau bod pob un yn cael y cyfle i holi ac ateb cwestiynau.</p>
Effeithiolrwydd Personol	<p>Mae llawer o gyfleoedd i gynnwys Effeithiolrwydd Personol yn y TGAU Cymraeg Craidd. Dyma gyfleoedd sy'n bwysig i Ddysgwyr oherwydd yr angen am gydweithio mewn bywyd, cyfrannu at dîm, addasu a newid mewn sefyllfaedd gwahanol. Bydd cyfle i ystyried cryfderau'r hunan a bod yn agored i feithrin sgiliau newydd.</p> <p>Isod mae rhai enghreiffiau o sut y gellid ymgorffori Effeithiolrwydd Personol yn yr addysgu a dysgu:</p>	
	<p>Cyfeirnod y Fanylob</p> <p><i>Trwy gydol yr uned</i></p>	<p>Enghraift</p> <p>Dyma gyfle eto i edrych ar hanfodion gwaith grwp. Nid oed modd gor-bwysleisio'r angen am gydweithio o fewn yr uned hon. Mae eisai dysgu amynedd a pharch, sensitifrwydd ac empathi ynghyd â sgiliau gwrandeo arbennig. Mae eisai gwrandeo ar eraill.</p>